

М. Ф. Нагірняк,
аспірант, Державний університет "Житомирська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8245-1021>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.22.185

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА МІСЦЕВИМИ ПОДАТКАМИ І ЗБОРАМИ

М. Nahirnyak,
Postgraduate student, Zhytomyr Polytechnic State University

ACCOUNTING SUPPORT FOR THE FORMATION OF TAX LIABILITIES FOR LOCAL TAXES AND FEES BY BUSINESS ENTITIES

У статті досліджено актуальність питання формування бюджетів територіальних громад щодо забезпечення органів самоврядування власними доходами, які необхідні для здійснення їх функцій в сфері надання суспільних послуг на місцевому рівні. Виконання цих завдань можливе через створення належних інструментів облікового забезпечення формування податкових зобов'язань платників податків в сфері місцевих податків і зборів та їх сплати до бюджетів територіальних громад. За проведеним аналізом можемо дійти висновку, що місцеві податки і збори відіграють досить низьку роль у фінансовому забезпеченні органів місцевого самоврядування. Їх частка в цілому по Україні становила в 2023 році всього 15,3 % усіх надходжень до місцевих бюджетів та 23,0 % у податкових доходах. Відображення податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів на рахунках бухгалтерського обліку залежить від джерел покриття нарахованих податкових платежів. Здійснений аналіз відношення місцевих податків і зборів до результативних показників суб'єктів господарювання та виходячи з того, що оподаткування — це процес розподілу створеної доданої вартості між бізнесом, державою і територіальними громадами дозволяє виділити два джерела фінансування податкових зобов'язання. Перше джерело — це одержані доходи, що формують додану вартість з якими надходять місцеві податки і збори, а друге джерело — це одержані фінансові результати як складова доданої вартості в формуванні яких приймають участь ресурси використані на створення товарних об'єктів діяльності. Застосування на практиці єдиного рахунку-екрану 98 "Витрати пов'язані з податками і зборами" з виділенням в його структурі субрахунку "Місцеві податки і збори" значно спростить використання інформаційних ресурсів для процедури аналізу податкових зобов'язань пов'язаних з місцевим оподаткуванням та їх податкового контролю, а також визначати доцільність застосування спрощеної системи оподаткування. Дослідження підтверджує, що упорядкування відображення витрат пов'язаних з місцевими податками і зборами в обліковій системі суб'єктів господарювання може значно покращити ситуацію в управлінні податковими зобов'язаннями, зменшити ризики ухилення від сплати податків, підвищити довіру органів державного податкового контролю до платників податків.

The article researches the importance of budget formation for territorial communities in providing self-government bodies with their own revenues necessary to exercise their functions in the field of public services at the local level. These tasks can be accomplished by creating appropriate accounting tools for the formation of taxpayers' tax liabilities in the field of local taxes and fees and their payment to the budgets of territorial communities. Based on our analysis, we can conclude that local taxes and fees play a rather low role in local governments' financial support. In 2023, their share in Ukraine amounted to only 15.3% of all revenues to local budgets and 23.0% of tax revenues. The reflection of tax liabilities for local taxes and fees in the accounting accounts depends on the sources of coverage of accrued tax payments. The analysis of the relation of local taxes and duties to the performance indicators of business entities and based on the fact that taxation is the process of distributing the created added value between business, the state and territorial communities allows us to identify two sources of financing tax liabilities. The first source is the income generated, which forms the value added and is used to pay local taxes and fees. The second source is the financial results generated as a component of value-added, which includes the resources used to create commodity objects of activity. The practical application of a single screen account 98 "Expenses related to taxes and fees" with the allocation of a subaccount "Local taxes and fees" in its structure will greatly simplify the use of information resources for the procedure of analyzing tax liabilities related to local taxation and their tax control, as well as determining the feasibility of applying the simplified taxation system. The study confirms that streamlining the reflection of expenses related to local taxes and fees in the accounting system of business entities can significantly improve the situation in managing tax liabilities, reduce the risks of tax evasion, and increase the confidence of state tax authorities in taxpayers.

Ключові слова: місцеві податки і збори, бюджет, бухгалтерський облік, податкові зобов'язання, територіальні громади.

Key words: local taxes and fees, budget, accounting, tax liabilities, territorial communities.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Найважливішим викликом сьогодення є забезпечення функціонування самодостатніх сільських, селищних і міських територіальних громад та ефективного самоврядування. Успішне виконання функцій і завдань що належать до органів місцевого самоврядування неможливо без достатнього рівня доходів місцевих бюджетів.

Основним джерелом доходів місцевих бюджетів мають бути власні надходження територіальної громади і, зокрема, одержані за рахунок місцевих податків і зборів.

Метою місцевих податків і зборів є забезпечення органів місцевого самоврядування власними доходами, які необхідні для здійснення їх функцій в сфері надання суспільних послуг на місцевому рівні.

Виконання цих завдань можливе через створення належних інструментів облікового забезпечення формування податкових зобов'язань платників податків в сфері місцевих податків і зборів та їх сплати до бюджетів територіальних громад.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В наукових працях вітчизняних фахівців відзначається що ефективна податкова політика в сфері місцевих податків і зборів здатна сприяти самодостатньому розвитку територіальних громад.

Зокрема, в дисертаційних роботах Вікторчук М. В. [4], Боксгорн А. В. [2], Борисенко В. В. [3], Рижий А. В. [14], Савченко А. О. [16], підкреслюється важливість правового забезпечення регулювання місцевих податків і зборів та адміністрування податкових надходжень до бюджетів територіальних громад.

Інший важливий аспект досліджень у фахових публікаціях стосується фінансових аспектів розвитку місцевих податків і зборів. На думку науковців таких як Атаманчук Н. І. [1], Волохова І. [5], Волощук Р. Є. [6], Карпшин Н. І. [17], Лучишин Л. М. [11], Русін В. М. [15], Процюк Д. В. [1], Сидор І. П. [17], Сошка Н. В. [19], Юшко С. В. [22], місцеві податки і збори відіграють важливу роль у фінансовому забезпеченні реалізації власних повноважень органів місцевого самоврядування щодо надання суспільних послуг населенню громади.

Разом з тим питанням обліково-контрольного забезпечення достовірності нарахування та сплати місцевих податків і зборів присвячені лише декілька досліджень з окремих проблем, зокрема, Занько Б. М. [8; 9], Скорнякова Ю. Б. [18], окремі приклади в цьому аспекті розглянуті в навчальній літературі авторів Куцик П. О. і Полянська О. А. [10], Теловата М. Т., Пантелєєв В. П., Безверхий К. В., Григорєвська О. О., Ковач С. І., Юрченко О. А. [20] та частково на загальній основі в положеннях нормативно-рекомендаційних актів [12; 21].

Таким чином, аналіз наукової і навчальної літератури та нормативних актів показує, що для ефективного функціонування податкової системи і політики у сфері господарських операцій пов'язаних з місцевими подат-

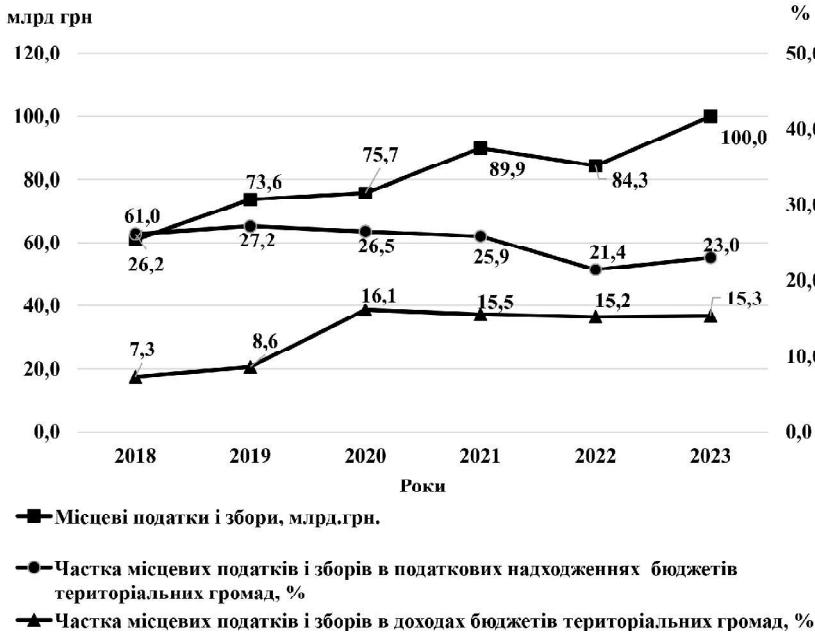

Рис. 1. Динаміка та рівень місцевих податків і зборів у бюджетах територіальних громад України

Джерело: узагальнено автором за даними [7].

Таблиця 1. Динаміка місцевих податків і зборів України за їх видами

Роки	Податки, млрд грн		Збори, млн грн	
	на майно	єдиний	за місця паркування транспортних засобів	туристичний
2018	31,3	51,3	99,9	90,7
2019	38,0	62,3	114,9	196,2
2020	37,4	61,3	91,2	130,6
2021	43,2	70,8	127,0	244,0
2022	36,8	60,3	101,8	186,4
2023	43,8	71,8	151,4	222,6

Джерело: узагальнено автором за даними [7].

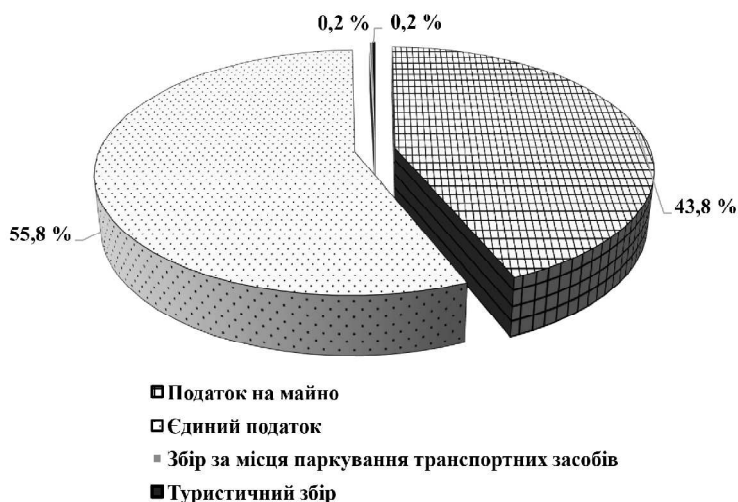

Рис. 2. Структура місцевих податків і зборів у місцевих бюджетах України в 2023 році

Джерело: узагальнено автором за даними [7].

ками і зборами є потреба удосконалення інформаційного забезпечення їх відображення в обліковій системі платників податків.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета наукової статті полягає в узагальненні особливостей облікового забезпечення формування суб'єктами господарювання об'єктів оподаткування та податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами для забезпечення стабільних їх надходжень до місцевих бюджетів. Завданням дослідження є аналіз стану розвитку місцевих податків і зборів та розробка рекомендацій з обліку формування податкових зобов'язань в контексті зростання їх ролі у функціонуванні територіальних громад.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для ефективного виконання функцій органи місцевого самоврядування мають бути фінансово незалежними за обсягом доходів бюджетів територіальних громад. Найкращим механізмом наповнення місцевого бюджету є його формування переважно за рахунок власних надходжень у складі податкових і неподаткових платежів та операцій з капіталом.

Власні джерела наповнення місцевих бюджетів дозволяють забезпечувати стійкий самодостатній розвиток територіальних громад, сприяти поліпшенню надання послуг їх жителям, стимулювати активність бізнесу на території своєї громади.

Саме це актуалізує необхідність повної, достовірної та своєчасної ідентифікації об'єктів і податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами для потреб оподаткування за допомогою інструментів бухгалтерського обліку.

Податкові зобов'язання за місцевими податками і зборами у платників податків виникають відповідно до наявних у них об'єктів оподаткування щодо житлової та нежитлової нерухомості; легкових автомобілів; розміщення туристів в місцях проживання (ночівлі) в розрізі внутрішніх і в'їздних; земельних ділянок для ведення господарської діяльності; чистого доходу суб'єктів господарювання за спрощеною системою оподаткування; сільськогосподарських угідь та земель водного фонду у сільськогосподарських товаровиробників.

Динаміку розвитку та місце місцевих податків і зборів у бюджетах територіальних громад у складі 1952 місцевих бюджетів України розглянемо за даними рис. 1—2 та табл. 1.

За проведеним аналізом можемо дійти висновку, що місцеві податки і збори відіграють досить низьку роль у фінансовому забезпеченні органів місцевого самоврядування. Їх частка в цілому по Україні становила в 2023 році всього 15,3 % усіх надходжень до місцевих бюджетів та 23,0 % у податкових доходах (Рис. 1).

Слід відмітити, що впродовж 2018—2023 рр. спостерігалася тенденція до збільшення надходжень в бюджети територіальних громад як в цілому за місцевими податками і зборами, так і в розрізі всіх їх видів. Загальне зростання місцевих податків і зборів у бюджетах територіальних громад за останні 5 років становило 53,9 %, а їх обсяг у 2023 році досягнув 100 млрд.грн.

За структурою надходжень серед місцевих податків і зборів у 2023 році найбільшу питому вагу становили єдиний податок — 55,8 % та податок на майно — 43,8 %, решту разом лише 0,4 % — місцеві збори.

Варто зазначити, що за платниками місцевих податків і зборів переважають юридичні особи, які сплатили у 2023 році — 54,2 млрд.грн або 54,2 %.

Отже, питання фінансового забезпечення ефективного функціонування територіальних громад за рахунок наповнення їх бюджетів місцевими податками і зборами юридичними особами є досить актуальними. При цьому, для вирішення низки проблем що пов'язані з достовірним визначенням об'єктів оподаткування, здійсненням податкових розрахунків, попередження та виявлення фактів ухилення від податкових зобов'язань потребує подальшого вдосконалення бухгалтерського обліку господарських операцій з місцевого оподаткування.

Для прийняття ефективних управлінських рішень щодо місцевих податків і зборів необхідно в системі бухгалтерського обліку накопичувати якісну інформацію про об'єкти і бази оподаткування та податкові зобов'язання.

Податкові платежі за місцевими податками і зборами нараховується відповідно до бази оподаткування у процесі податкових розрахунків виходячи із загальної методики.

$МПЗ = (ОПЗ - НПЗ) \times СПЗ = БПЗ \times СПЗ$; $БПЗ = ОПЗ - ППЗ$, де МПЗ — сума місцевого податку (збору); ОПЗ — величина об'єкта оподаткування місцевого податку (збору); НПЗ — неоподатковувана величина об'єкта оподаткування (пільги та інші виключення); ЦПЗ — ставка податку за одиницю об'єкта оподаткування; БПЗ — база оподаткування.

Відображення податкових зобов'язань з місцевих податків і зборів на рахунках бухгалтерського обліку залежить від джерел покриття нарахованих податкових платежів. В нормативних документах відносно цього питання існує тільки загальне положення, що податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім тих, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт і послуг) відносяться до адміністративних витрат [12; 21].

Здійснений аналіз відношення місцевих податків і зборів до результативних показників суб'єктів господарювання та виходячи з того, що оподаткування — це процес розподілу створеної доданої вартості між бізнесом, державою і територіальними громадами дозволяє виділити два джерела фінансування податкових зобов'язань.

Перше джерело — це одержані доходи, що формують додану вартість та з якими надходять місцеві податки і збори, що стосуються туристичного збору, збору за місця паркування транспортних засобів та єдиного податку юридичних осіб третьої групи оподаткування. Витрати на ці податки і збори платники податків

відображають в розрахунках цін для покупців на свої товарні об'єкти діяльності, що дозволяє їм сплачувати податкові зобов'язання за рахунок одержаних доходів у процесі постачання.

При цьому, у бухгалтерському обліку здійснюються записи:

1. Нараховано доходи за реалізовані товари, роботи і послуги, дебет рахунку 361001 "Розрахунки з покупцями та замовниками" субрахунок "Розрахунки з вітчизняними покупцями" (аналітичні рахунки покупців) та кредит рахунку 70 "Доходи від реалізації" (за видами доходів).

2. Нараховано податкове зобов'язання за місцевими податками і зборами, дебет рахунку 704201 "Доходи від реалізації" субрахунок першого порядку "Вирахування з доходу", субрахунок другого порядку "Вирахування доходу за місцевими податками і зборами" (аналітичні рахунки місцевих податків і зборів) та кредитом рахунку 641201 "Розрахунки за податками і платежами" субрахунок першого порядку "Розрахунки за податками", субрахунок другого порядку "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки за видами місцевих податків і зборів).

Друге джерело — це одержані фінансові результати як складова доданої вартості в формуванні яких приймають участь ресурси використані на створення товарних об'єктів діяльності. До таких ресурсів належать житлова і нежитлова нерухомість, земельні ділянки як об'єкти плати за землю та землі сільськогосподарських товаровиробників як платників єдиного податку.

Господарські операції пов'язані з нарахованими податковими зобов'язаннями за об'єкти цих місцевих податків і зборів відображаються в бухгалтерському обліку як нараховані податкові платежі за дебетом рахунку 794 "Фінансові результати" субрахунок "Місцеві податки і збори" та кредитом рахунку 641201 "Розрахунки за податками і платежами" субрахунок першого порядку "Розрахунки за податками", субрахунок другого порядку "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки за видами місцевих податків і зборів).

Задля забезпечення ефективного управління місцевими податками і зборами є потреба упорядкування системи інформаційних ресурсів щодо розрахунку податкових зобов'язань та їх сплати на єдиному бухгалтерському рахунку-екрані 98 "Податок на прибуток" змінивши його назву на "Витрати пов'язані з податками і зборами".

При цьому, господарські операції пов'язані з місцевими податками і зборами будуть відображатися наступними бухгалтерськими записами:

1. Нараховано податкові зобов'язання за місцевими податками і зборами, дебет рахунків 704201 "Доходи від реалізації" субрахунок першого порядку "Вирахування з доходу", субрахунок другого порядку "Вирахування доходу за місцевими податками і зборами" (аналітичні рахунки місцевих податків і зборів) та/або 794 "Фінансові результати" субрахунок "Місцеві податки і збори" та кредит рахунку 982001 "Витрати пов'язані з податками і зборами" субрахунок "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки місцевих податків і зборів).

2. Віднесено нараховані податкові зобов'язання за місцевими податками і зборами для формування податкових зобов'язань перед бюджетами, дебет рахунку

982001 "Витрати пов'язані з податками і зборами" субрахунок "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки місцевих податків і зборів) кредит рахунку 641201 "Розрахунки за податками і платежами" субрахунок першого порядку "Розрахунки за податками", субрахунок другого порядку "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки за видами місцевих податків і зборів).

Відповідно сплата місцевих податків і зборів має відображатися за дебетом рахунку 641201 "Розрахунки за податками і платежами" субрахунок першого порядку "Розрахунки за податками", субрахунок другого порядку "Місцеві податки і збори" (аналітичні рахунки за видами місцевих податків і зборів) та кредитом рахунку 31 "Рахунки в банках".

Таким чином, запропонований порядок відображення податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами на рахунках бухгалтерського обліку дозволить достовірно ідентифікувати пооб'єктні податкові платежі відповідно джерел їх покриття.

Застосування на практиці єдиного рахунку-екрану 98 "Витрати пов'язані з податками і зборами" з виділенням в його структурі субрахунку "Місцеві податки і збори" значно спростить використання інформаційних ресурсів для процедури аналізу податкових зобов'язань пов'язаних з місцевим оподаткуванням та їх податкового контролю, а також визначати доцільність застосування спрощеної системи оподаткування.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дає змогу констатувати про необхідність активізації ролі місцевих податків і зборів у формуванні надходжень до бюджетів територіальних громад. Ключовою проблемою є відсутність нормативного регулювання відображення господарських операцій пов'язаних з формуванням бази оподаткування та податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами на рахунках бухгалтерського обліку.

Запропоновані підходи, включаючи впровадження єдиного бухгалтерського рахунку для відображення витрат пов'язаних з податками і зборами можуть значно покращити ситуацію в управлінні податковими зобов'язаннями, зменшити ризики ухилення від сплати податків, підвищити довіру органів державного податкового контролю до платників податків.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення показників фінансової звітності у контексті відображення витрат пов'язаних з місцевими податками і зборами. Важливо розробити методику імплементації податкових платежів з місцевих податків і зборів до елементів операційних витрат.

Література:

- Атаманчук Н. І., Процюк Д. В. Місцеві податки і збори в Україні: сучасний стан та перспективи реформування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2015. Вип. 31. Т.2. С. 102—105.
- Боксгорн А. В. Адміністрування місцевих податків і зборів як об'єкт правового регулювання: дис. ... доктора філософії: 081. Одеса. 2021. 237 с.
- Борисенко В. В. Правові основи адміністрування місцевих податків і зборів в Україні: дис.... канд. юрид. наук. 12.00.07. Харків. 2015. 219 с.
- Вікторчук М. В. Адміністративно-правове регулювання місцевих податків і зборів в Україні в умовах євроінтеграції: дис.... канд. юрид. наук. 12.00.07. Харків. 2016. 219 с.
- Волохова І. Місцеві податки та збори в доходах місцевих бюджетів України: наслідки проведених реформ. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2019. Вип. 23 (2). С. 51—54.
- Волощук Р.Є. Місцеві податки і збори та їхня роль у формуванні податкових надходжень місцевих бюджетів в Україні: регіональний аспект. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 19. С. 966—975.
- Державний веб-портал бюджету для громадян: офіційний вебсайт. URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2023&budgetType=CONSOLIDATED> (дата звернення: 16.10.2024).
- Занько Б. М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів. Економіка і суспільство. 2018. Вип. № 19. С. 1266—1271.
- Занько Б.М. Облікові та податкові аспекти справляння туристичного збору. Приазовський економічний вісник. Вип. 2 (19). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. С. 255—259.
- Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 508 с.
- Лучишин Л.М. Фіскальна роль місцевого оподаткування у структурі доходів місцевих бюджетів України. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2019. Вип. 2. С. 61—69.
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": Наказ Міністерства фінансів України 31.12.99 N 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#top> (дата звернення: 16.10.2024).
- Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів щодо вдосконалення адміністрування податку на майно: Проект Закону №11067 від 08.03.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/BILLINFO/Bills/Card/43803> (дата звернення: 16.10.2024).
- Рижий А.В. Правове регулювання місцевих податків та зборів в умовах децентралізації: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Запоріжжя. 2021. 224 с.
- Русін В. М. Місцеві податки і збори та їх роль у фінансовому забезпеченні реалізації власних повноважень органів місцевого самоврядування. Фінансова система України. Наукові записки. Серія "Економіка". 2011. Вип.17. pp. 106—112.
- Савченко А. О. Адміністративно-правовий механізм справляння місцевих податків та зборів України в умовах децентралізації: дис.... канд. юрид. наук. 12.00.07. Тернопіль. 2019. 229 с.
- Сидор І.П., Карпишин Н.І. Місцеве оподаткування в Україні в контексті фінансового забезпечення суспільних послуг. Ефективна економіка. 2020. № 9. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8182> (дата звернення: 16.10.2024).

18. Скорнякова Ю. Б. Єдиний податок юридичних осіб: питання відображення в обліку та фінансовій звітності. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30(69), № 4 (2). С. 146—153.

19. Сошка Н. В. Податкові надходження у механізмі формування місцевих бюджетів в Україні: дис.... канд. екон. наук. 08.00.08. Київ. 2015. 206 с.

20. Теловата М. Т., Пантелеєв В. П., Безверхий К. В., Григорєвська О. О., Ковач С. І., Юрченко О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібн. для студ. закл. вищ. освіти спец. 071 "Облік і оподаткування". Київ: НАСОА, 2019. 508 с.

21. Щодо відображення в бухгалтерському обліку витрат, пов'язаних зі сплатою податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: Лист Міністерства фінансів України від 18.08.2015 р. № 31-11410-08-16/26592. URL: <https://law.dt-kt.com/lyst-ministerstva-finansiv-ukrayiny-shh-20/> (дата звернення: 16.10.2024).

22. Юшко С.В. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування. Фінанси України. 2018. № 1. С. 72—87.

References:

1. Atamanchuk, N. I. and Protsiuk, D. V. (2015), "Local taxes and fees in Ukraine: current state and prospects for reform", *Naukovy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*. Uzhhorod: Vydavnychyj dim "Hel'vetyka", vol. 31, pp. 102—105.

2. Bokshorn, A. V. (2021), "Administration of local taxes and fees as an object of legal regulation", Abstract of Ph.D. dissertation, Law, Odesa State University of Internal Affairs, Odesa, Ukraine.

3. Borysenko, V. V. (2015), "Legal basis for the administration of local taxes and fees in Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Administrative law and process; financial law; information law, Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine.

4. Viktorchuk, M. V. (2016), "Administrative and legal regulation of local taxes and fees in Ukraine in the context of European integration", Abstract of Ph.D. dissertation, Administrative law and process; financial law; information law, Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine.

5. Volokhova, I. (2019), "Local taxes and fees in the revenues of local budgets of Ukraine: the consequences of reforms", *Naukovy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Serii: Ekonomika i menedzhment, vol. 23 (2), pp. 51—54.

6. Voloschuk, R. Ye. (2018), "Local taxes and fees and their role in the formation of tax revenues of local budgets in Ukraine: regional aspect", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 19, pp. 966-975.

7. Open budget (2024), available at: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2023&budget-Type=CONSOLIDATED> (Accessed 16 October 2024).

8. Zan'ko, B. M. (2018), "Problematic aspects of accumulation of information on objects and tax bases in accounting for the calculation of local taxes and fees", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 19, pp. 1266—1271.

9. Zan'ko, B.M. (2020). "Accounting and tax aspects of tourist tax collection", *Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 2 (19), pp. 255—259.

10. Kutsyk, P. O. and Polians'ka, O. A. (2017). *Oblik i zvitnist' v opodatkuванні* [Accounting and reporting in taxation], Vydavnytstvo L'vivs'koho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu, L'viv, Ukraine.

11. Luchyshyn, L.M. (2019) "Fiscal role of local taxation in the structure of revenues of local budgets of Ukraine", *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, vol. 2, pp. 61—69.

12. Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "National Accounting Regulation (Standard) 16 "Expenses", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#top> (Accessed 16 October 2024).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), Draft Law "On amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts regarding the improvement of property tax administration", available at: <https://itd.rada.gov.ua/BILLINFO/Bills/Card/43803> (Accessed 16 October 2024).

14. Ryzhyj, A.V. (2021), "Legal regulation of local taxes and fees in the context of decentralization", Abstract of Ph.D. dissertation, Administrative law and process; financial law; information law, Classical private university, Zaporizhzhia, Ukraine.

15. Rusin, V. M. (2011), "Local taxes and fees and their role in the financial support of the implementation of their own powers of local governments", *Finansova systema Ukrainy*. Naukovi zapysky. Serii: "Ekonomika", vol. 17, pp. 106—112.

16. Savchenko, A. O. (2019), "Administrative and legal mechanism of collection of local taxes and fees of Ukraine in the conditions of decentralization", Abstract of Ph.D. dissertation, Administrative law and process; financial law; information law, Ternopil national economic university, Ternopil, Ukraine.

17. Sydor, I.P. and Karpyshyn, N.I. (2020), "Local taxation in Ukraine in the context of financial support for public services", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8182> (Accessed 16 October 2024).

18. Skorniakova, Yu. B. (2019), "Single tax of legal entities: issues of reflection in accounting and financial statements", *Vcheni zapysky Tavrijs'koho natsional'noho universytetu imeni V. I. Vernads'koho*. Serii: Ekonomika i upravlinnia, vol. 4 (2), pp. 146—153.

19. Soshka, N. V. (2015), "Tax revenues in the mechanism of formation of local budgets in Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Money, Finance and Credit, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine.

20. Telovata M. T., Panteleiev V. P., Bezverkhij K. V., Hryhorevs'ka O. O., Kovach S. I. and Yurchenko O. A. (2019), *Oblik i zvitnist' v opodatkuванні* [Accounting and reporting in taxation], NASOA, Kyiv, Ukraine.

21. The Ministry of Finance of Ukraine (2012), Letter "On accounting for expenses related to the payment of tax on real estate other than land", available at: <https://law.dt-kt.com/lyst-ministerstva-finansiv-ukrayiny-shh-20/> (Accessed 16 October 2024).

22. Yushko, S.V. (2018), "The role of local taxes and fees in the formation of revenues of local self-government budgets", *Finansy Ukrainy*. vol. 1, pp. 72—87.

Стаття надійшла до редакції 30.10.2024 р.